

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **C., a.s.**, G., Bratislava, IČO: X., zastúpený advokátom Mgr. M. O., H., Bratislava, proti žalovanému: **P. akciová spoločnosť Poprad**, N., Poprad, IČO: X., zastúpený advokátom JUDr. L. T., M., Košice, **o zaplatenie 216 816,30 Sk s príslušenstvom**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. novembra 2004 č. k. 4 Cb 256/02-114, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. novembra 2004 č.k. 4 Cb 256/02-114 v časti zaplatenia istiny 216 816,30 Sk a v časti týkajúcej sa úroku z omeškania **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi 216 816,30 Sk spolu s 9,99 % úrokom z omeškania ročne od 22. 09. 2003 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a nepriznal žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal zaplatenia 216 816,30 Sk s úrokom z omeškania vo výške 19 % ročne od 26. 06. 1998 do zaplatenia titulom zaplatenia dividend za rok 1997 pôvodného akcionára žalovaného, právneho predchodcu žalobcu. Uplatnenú časť pohľadávky vo výške 991 560,-Sk s prísl. titulom zaplatenia dividend za rok 1996 súd prvého stupňa vylúčil na samostatné konanie a o tejto v samostatnom konaní rozhodol. Pôvodný žalobca F. o.c.p. postúpil pohľadávku C., a.s., Bratislava a súd prvého stupňa pripustil zámenu účastníkov na strane žalobcu. Ďalej uviedol, že na základe rozhodnutia valného zhromaždenia žalovaného (pôvodne Investičný

fond P. Poprad) zo dňa 26. 06. 1998 vznikla akcionárovi B. o.c.p., a.s. nárok na vyplatenie dividend za rok 1997 vo výške 216 816,30 Sk, ktorá skutočnosť nebola medzi účastníkmi sporná. Súd prvého stupňa uznal pohľadávku pôvodného veriteľa B. o.c.p., a.s. za pohľadávku, ktorú bolo možné postúpiť, z dôvodu, že postúpeniu tejto pohľadávky nebráni vylúčenie postúpenia pohľadávky upravené zákonom § 523 ods. 1, 2 Obč. zák. a žalobca svoju aktívnu legitimáciu preukázal predložením písomne uzavretých zmlúv o postúpení pohľadávky medzi pôvodným akcionárom B. o.c.p., a. s. a pôvodným žalobcom a následne medzi pôvodným žalobcom F. o.c.p., a. s. a terajším žalobcom. Súd prvého stupňa skúmal aj ďalšiu námietku žalovaného o zániku nároku žalobcu jednostranným započítaním pohľadávky žalovaného proti akcionárovi B. a. s. vzniknutú neposkytnutím plnenia – nákupu akcií a to vo výške žalovaným poskytnutej zálohy na nákup akcií 2 607 932,-Sk. Z predložených listinných dokladov a to korešpondencie predloženej žalobcom o oznámení o postúpení pohľadávky akcionárom B. a. s. zo dňa 12. 04. 1999, listu žalovaného zo dňa 21. 05. 1999, ktorým prihlásil pohľadávku vo výške uplatnenej zápočtom (2 607 932,-Sk) proti akcionárovi B. a. s., okolnosti uplatnenia tejto obrany v konaní žalovaným až v októbri 2003, súd prvého stupňa ustálil, že nárok nezanikol jednostranným započítaním, keď žalovaný nepreukázal, že k takémuto zápočtu došlo a nepreukázal oznámenie bez zbytočného odkladu o zápočte postupníkovi B. a.s. v zmysle § 529 ods. 2 Obč. zák. Z obsahu zápisnice valného zhromaždenia žalovaného zo dňa 26. 06. 1998 uznesenia č. 2 súd prvého stupňa zistil, že bola schválená výročná správa za rok 1997 a podľa zápisnice z valného zhromaždenia zo dňa 02. 06. 1999 bolo uložené predstavenstvu začať výplatu dividend spolu s dividendami schválenými na valnom zhromaždení dňa 26. 06. 1998, t. j. dividendy za rok 1997. Z obsahu zápisnice Valného zhromaždenia ďalej súd prvého stupňa zistil, že uznesenie č. 2 prijaté na valnom zhromaždení 26. 06. 1998 odkazovalo na text výročnej správy za rok 1997, v ktorej je uvedený spôsob vyplácania dividend a to akcionárom - právnickej osobe s viac ako 60 akciami, zaslaním na bankový účet, na ktorý majú byť dividendy zaslané na základe jeho oznámenia zaslaného do sídla fondu. Zákon ani stanovby spoločnosti neobsahovali osobitnú úpravu splatnosti dividend, preto súd prvého stupňa považoval za rozhodujúcu úpravu obsiahnutú v rozhodnutí valného zhromaždenia, pokiaľ ide o splatnosť dividend. Žalobca neposkytol súčinnosť dlžníkovi tým, že neoznámil číslo účtu až 19. 09. 2003, preto priznal úrok z omeškania uplynutím 3 dní od oznámenia čísla účtu t.j. odo dňa 22. 09. 2003, v sadzbe, ktorá zodpovedá úrokovej sadzbe v čase splatnosti dlhu zvýšená o 1 % a v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania žalobu zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Namietal tak ako počas celého konania, neposkytnutie súčinnosti potrebnej na splnenie záväzku nezaslaním čísla bankového účtu do sídla spoločnosti žalovaného. V odvolaní uviedol, že podľa obchodnej zvyklosti sa dividendy vyplácali formou bezhotovostného platobného styku a poukázal na ustanovenie článku 5 ods. 7 stanov žalovaného účinných v čase konania valného zhromaždenia, podľa ktorého dividendy, ktoré si akcionári nevybrali do 4 rokov odo dňa ich splatnosti, prepadajú v prospech rezervného fondu spoločnosti. Žalobca až dňa 19. 12. 2003 poskytol súčinnosť oznámením čísla účtu banky, teda po uplynutí 4 ročnej lehoty na vyplatenie dividendy.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie aj žalobca v časti týkajúcej sa úrokov z omeškania. V tejto časti navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a priznať žalobcovi 19 % ročne zo sumy 216 816,30 Sk od 26. 06. 1998 do 21. 09. 2003 a 9,01 % ročne zo sumy 216 816,30 Sk od 22. 09. 2003 do zaplattenia. V odvolaní uviedol, že dlžník je povinný vykonať všetky úkony potrebné pre splnenie záväzku, inak znáša nebezpečenstvo omeškania. Veriteľ požiadal o vyplatenie dlhu, rovnako veriteľ ako postupca postúpenie pohľadávky oznámil dlžníkovi a doručením samotnej žaloby bol žalovaný opätovne vyzvaný na zaplattenie pohľadávky. Z vykonaných dôkazov nevyplývalo, že existuje rozhodnutie valného zhromaždenia, že plnenie musí byť bezhotovostné. O spôsobe vyplácania dividend a ani o mieste plnenia nebolo vôbec na valnom zhromaždení dňa 26. 06. 1998 hlasované. Odhlasovaná bola len ročná účtovná závierka a rozdelenie zisku za rok 1997. Zápisnica valného zhromaždenia zo dňa 02. 06. 1999 neobsahuje dohodu alebo rozhodnutie o mieste a spôsobe plnenia. Z uvedeného vyplýva, že čas plnenia ako aj miesto plnenia je potrebné posudzovať podľa zákonnej úpravy (§ 340 ods. 2 Obch. zák., § 327, § 335 a nasl. Obch. zák.). Po postúpení pohľadávky teda nie je potrebné sa dožadovať aktuálneho výpisu z obchodného registra, či čísla bankového účtu pôvodného veriteľa, keď došlo k zmene veriteľa. Minimálne od 29. 04. 1999 žalovaný vedel, že pôvodný akcionár nie je osobou oprávnenou a nemohol teda očakávať oznámenie údajov od neoprávnenej osoby. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného zhrnul svoje dôvody uvedené v podanom odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa a navrhol odvolaniu žalovaného nevyhovieť.

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol. V odôvodnení rozsudku odvolací súd vyslovil záver, že dlžníkom neuznaný nárok na vyplatenie dividendy nie je pohľadávkou, ale nárokom, o ktorom ak nie je uznaný rozhodne súd

prisúdením pohľadávky na tomto nároku založenej. Aktívne legitimovaným na podanie takejto žaloby je ten, kto si uplatňuje právo na vyplatenie dividend. Zákon nepozná postúpenie nároku, preto ani postupník nie je aktívne legitimovaný na podanie takéhoto návrhu. Pohľadávka je právnym potvrdením nároku, nárok je základom pohľadávky, ale opačne to neplatí. Aj v takom prípade, keď bezproblémovo dôjde k postúpeniu pohľadávky, ktorú aj postupník považuje za nespornú aj keď sa u dlžníka o tom nepresvedčil, dlžníkovi nemožno uprieť právo poprieť nárok veriteľa na existenciu tejto pohľadávky a postupník pri jej uplatňovaní nemôže postupcu (veriteľa) nahradiť pri posudzovaní nároku. Nenastanú problémy iba pri pohľadávke prisúdenej súdom alebo iným orgánom, nepochybne uznávanéj aj dlžníkom, prípadne inak preukázanej.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, označil postup odvolacieho súdu za rozporný s ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. V súvislosti s uvedeným žalobca poukázal na to, že o dividendách za rok 1996 rozhodol Krajský súd v Prešove č. k. 4 Cb 698/99 tak, že ich v plnom rozsahu priznal žalobcovi, pričom toto rozhodnutie o dividendách za rok 1996 nadobudlo právoplatnosť dňa 12. 04. 2001.

Dovolací súd prejednal predmet dovolacieho konania, ktorým bolo právo na zaplatenie sumy 216 816,30 Sk spolu s 9,99 % úrokom z omeškania ročne od 22. 09. 2003 do zaplatenia a rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení dovolacieho rozhodnutia uviedol, že z ustanovenia § 524 OZ nevyplýva, že by predmetom o postúpení nemohli byť budúce pohľadávky, a to nielen pohľadávky splatné v budúcnosti, ale aj iné budúce pohľadávky. Zo zmluvy o postúpení, uzatvorenej medzi postupcom a postupníkom, je jednoznačné, že postúpená sporná pohľadávka bola identifikovateľná, existujúca pohľadávka, ktorá skutočnosť ani v konaní namietaná nebola. Definícia pohľadávky vyplýva z ustanovenia § 488 OZ, podľa ktorého záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie, pohľadávka od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok. Zo žiadneho právneho ustanovenia nie je zrejmé, z akého dôvodu by nárok na dividendy, ktorých výška istiny dividend v celom konaní nebola sporná, nebolo právom veriteľa na plnenie voči dlžníkovi, teda pohľadávkou. Dovolací súd sa nestotožnil so záverom odvolacieho súdu, že dlžníkom neuznaný nárok na vyplatenie dividend nie je pohľadávkou, ale nárokom. Taktiež nie je zrejmé, z akého právneho ustanovenia vyplýva pojem nárok, na ktorý pojem sa odvolacie rozhodnutie odvoláva, ako aj právny názor odvolacieho súdu, že pohľadávka je iba vtedy, ak je pohľadávkou uznanou alebo priznanou právoplatným rozhodnutím a že pohľadávka

je právnym potvrdením nároku, nárok je základnom pohľadávky. Z ustanovenia § 488 OZ, ktoré definuje pojem pohľadávka, takéto tvrdenie nie je zrejmé.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) na pojednávaní prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolatelia domáhali preskúmania rozhodnutia (§ 212 ods.1, § 214 ods.1 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Predmetom odvolacieho konania je uplatnená pohľadávka vo výške 216 816,30 Sk s 19 % úrokom z omeškania od 26. 06. 1998 do zaplataenia titulom zaplataenia dividendy za rok 1997 akciovej spoločnosti žalovaného. Nárok na zaplataenie istiny pôvodný právny predchodca žalobcu (B. o.c.p., a.s., Bratislava) nadobudol na základe rozhodnutia valného zhromaždenia žalovaného zo dňa 26. 06. 1998 titulom zaplataenia dividend za rok 1997. V priebehu konania žalobca postúpil uplatnený nárok zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 05. 07. 2002 spoločnosti C. a.s., Bratislava a oznámil postúpenie pohľadávky žalovanému prípisom zo dňa 05. 07. 2002, na základe čoho súd prvého stupňa pripustil vstup spoločnosti C. a.s., Bratislava do konania na strane žalobcu namiesto doterajšieho žalobcu F. o.c.p., a. s., Bratislava. Na základe vysloveného názoru dovolacieho súdu, ktorým je odvolací súd viazaný (§ 243d O.s.p.), že právo na dividendu vyplýva z určitého záväzkového vzťahu, a teda nie je dôvod pochybovať o tom, že právo na dividendy nie je pohľadávkou a ďalej, že zo zmluvy o postúpení, uzatvorenej medzi postupcom a postupníkom, je jednoznačné, že postúpená sporná pohľadávka bola identifikovateľná, existujúca pohľadávka, ktorá skutočnosť ani v konaní namietaná nebola. Odvolací súd preto v ďalšom konaní preskúmal vecne napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa v rozsahu napadnutom v odvolaní účastníkov, ktorým sa v predchádzajúcom konaní a rozhodnutí nezaoberal.

Podľa ust. § 122 ods. 1 O.s.p. súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Podľa ust. § 129 ods. 1 O.s.p. dôkaz listinou sa vykoná tak, že predseda senátu alebo samosudca na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí ak súd vo veci nenariaduje pojednávanie.

Súd prvého stupňa na pojednávaní dňa 18. 10. 2000 oboznámil obsah listinných dokladov založených v spise žalobcom týkajúce sa postupovania uplatnenej pohľadávky. Podľa obsahu zápisnice z pojednávania žalobca predložil súdu zápisnice z riadneho valného zhromaždenia zo dňa 21. 02. 1997, 22. 06. 1998, 02. 02. 1996, ktorých obsah má mať priamy vplyv na posudzovanie prejednáwanej veci a ktorými listinnými dokladmi

predloženými na tomto pojednávaní nebol v zmysle citovaného ust. § 129 ods. 1 O.s.p. vykonaný dôkaz a nie sú ani pripojené v spisovej dokumentácii. Podľa obsahu nasledujúcich pojednávaní vo veci tieto listinné doklady neboli predmetom vykonania dokazovania (na pojednávaní dňa 15. 10. 2004 bol oboznámený obsah listu z 28. 01. 1999 a 12. 01. 1999, na pojednávaní dňa 26. 11. 2004 bol oboznámený obsah vyjadrenia žalobcu z 23. 10. 2003 a obsah písomností na č.l. 72-74 týkajúcich sa prihlásenia pohľadávky, výzvy k zaplateniu a zmluva o kúpe cenných papierov z 20. 06. 1997) a neboli ani dodatočne založené v spise. Z tohto postupu nie je zrejmé ako dospel súd prvého stupňa k záverom uvedeným v odôvodnení rozsudku, že nárok na vyplatenie dividendy za rok 1997 žalobcovi, resp. právnenému predchodcovi vznikol, keď neboli priložené k takémuto záveru žiadne listinné doklady, na ktoré sa súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia odvoláva a nebol vykonaný ani dôkaz predloženými listinnými dokladmi na pojednávaní. Preto záver súdu prvého stupňa sa odvolaciemu súdu javí ako predčasný, bez nadväznosti na vykonané dokazovanie.

Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní súd prvého stupňa vykoná dokazovanie v naznačenom smere a vo veci na základe riadne vykonaného dokazovania v zmysle ust. § 129 ods. 1 O.s.p. opätovne, ako aj o náhrade trov konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.) rozhodne. V ďalšom konaní rozhodne súd prvého stupňa aj o návrhu účastníka na zmenu účastníka v konaní.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. októbra 2008

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: M. N.

